
Aspecte controversate ale campaniei otomano-muntene din Transilvania din toamna anului 1479

Vasile MĂRCULEȚ
Ioan MĂRCULEȚ

Cuvinte cheie : Mihaloğlu Ali-bey, Mihaloğlu İskender-bey, Hasanbeioğlu İsâ-bey, Malkoçoğlu Bali-bey, István I Báthory, Kinizsy Pál, Transylvanie, Câmpul Pâinii.

Mots clef : Mihaloğlu Ali-bey, Mihaloğlu İskender-bey, Hasanbeioğlu İsâ-bey, Malkoçoğlu Bali-bey, István I Báthory, Kinizsy Pál, Transylvanie, Câmpul Pâinii.

Toamna anului 1479 consemnează o puternică incursiune otomană în Transilvania. Acțiunea turcilor, la care a participat și un corp de oște muntean a afectat regiunile de la sud de râul Mureș, mai ales cele dintre Sibiu și Orăștie. Atacul otomano-muntean avea să se încheie însă cu severă înfrângere aplicată forțelor invadatoare de cele transilvano-bănățene, comandate de voievodul István I Báthory, și de comitele de Timiș, Kinizsy Pál (Pavel Chinezul), pe Câmpul Pâinii, la 13 octombrie 1479.

Campania otomano-munteană prezintă unele aspecte controversate, asupra cărora istoriografia, care a abordat acest eveniment, nu s-a pus încă de acord. Reținem dintre acestea componența comandamentelor celor două armate, efectivele angajate în luptă de beligeranți, zonele de concentrare și locurile de trecere a Dunării și itinerariile urmate de forțele otomane până la confruntarea de pe Câmpul Pâinii.

Comandamentele și efectivele beligeranților

În toamna anului 1479, o puternică armată de akîngii, sub comanda supremă a lui Mihaloğlu Ali-bey, beg-ul de Vidin, pătrunde în Transilvania. Complet eronat și fără niciun temei documentar, unii autori pun la comanda expediției pe însuși sultanul Mehmed II¹. În acțiunea lor, turcii au beneficiat de susținerea domnului Țării Românești, Basarab IV cel Tânăr (Țepeluș), care acceptase suzeranitatea Imperiului Otoman. Un corp de oaste muntean va însoți forțele otomane pe toată durata campaniei².

Potrivit majorității surselor, Mihaloğlu Ali-bey, a fost recomandat pentru comanda expediției de calitățile sale militare demonstrate până la momentul respectiv. Referindu-se la acesta aspect, cronicarul turc Suzi Celebi îl aprecia pe comandantul otoman drept un adevărat „*Rustem al lumii*” și afirma despre el că „*a trecut Dunărea de 330 de ori*”, cifră evident exagerată³. Conform afirmației cronicarului Sa’adeddin, acțiunea a fost întreprinsă „*potrivit vechiului obicei musulman*”, respectiv acela al *gazi*-ilor osmani, care întreprindeau raiduri violente prin care devastau teritoriile adversarilor imperiului⁴.

1 Griselini 2006, p. 51.

2 Hurmuzaki XV/1, p. 102-104, doc. CLXXXII, CLXXXIV; Bogdan 1905, p. 147-149, doc. CXX.

3 *Cronici turcești*, I, p. 145-146 / Suzi Celebi.

4 *Ibidem*, p. 225 / Sa’adeddin.